Johan Ottevanger compleet

Introductie

Bij Zevenhuizen in Zuid-Holland ligt de Tweemanspolder. En om die polder droog te houden waren ooit, tot 75 jaar geleden zelfs, vier molens nodig. Elke molen schepte het water steeds iets hoger vanuit de laaggelegen polder in vier stappen naar de afwatering via de rivier de Rotte, die wat hoger ligt.
En zo'n rijtje heet een molengang en in dit geval een viergang. In de serie Moleniconen praat ik met Johan Ottevanger. Hij was van 1987 tot 2022 de molenaar van Tweemanspolder nummer 4, de bovenmolen van de Viergang. En we horen hem uitgebreid aan het woord over zijn werk, over zijn leven hier op de molen waar hij vandaag de dag, en het is nu 21 mei 2025, niet meer de molenaar maar nog wel altijd op actief is.

1. De Jeugdjaren

Interviewer

Dank voor de ontvangst op nummer 4, of zeg je liever de Bovenmolen?

Johan Ottevanger

De Bovenmolen.

Interviewer

De Bovenmolen, ja. We beginnen even bij de jeugdjaren. Je komt uit een echte molenaarsfamilie. Je vader was hier molenaar toen je werd geboren in 1956?

Johan Ottevanger

Ja, in januari 1956.

Interviewer

Kun je iets vertellen over je jeugd? Hoe was het om hier op te groeien? Wat vonden je vriendjes ervan? En wat betekende de molen toen voor jou persoonlijk?

Johan Ottevanger

Ja, de molen die was natuurlijk... Daar zijn wij geboren, een gezin met zes kinderen. En ik ben hier grootgebracht, groot gegroeid, vissen op de in de polder en langs de Rotte roeien zo gauw ik dat kon. Maar toen ik klein was, was ik altijd aan het spelen hier buiten. Gewoon lekker en dat kan ik mij nog goed herinneren.

Interviewer
Hoe kon je eigenlijk van hier naar school komen?

Johan Ottevanger
Nou het was bijzonder, ja dan moet ik om lachen. Vroeger was er, was er geen uitweg hier. Eén smal karrenpad. Nu aan de Kinderdijk heb je nog zo'n spoor. Langs de Overwaard en de Nederwaard molens. Maar hier gingen we dan lopend. In de winter lopend. En als het heel nat was, gingen we door de polder. Over planken van tocht naar tocht. En dan gingen we met laarzen aan. En zeker met die bagger, daar kan je niet naar school toe gaan, natuurlijk. En vooraan bij een boer mochten we in de schuur omkleden.

Interviewer
En wat vonden je vriendjes ervan?

Johan Ottevanger
Ja, heel bijzonder. Maar ik heb nooit veel vriendjes gehad. Wilde ik niet. Heel bijzonder. Ja, gewoon lekker. Lekker hier in de polder. Mijn eigen ding doen. En later kwam dat wel. Als je dan een beetje ouder werd, dan ging je je verjaardag vieren met de klas. Weet je wel? Met een gedeelte ervan. En dan had ik hier een roeiboot liggen in de Rotte. Maar ze kwamen altijd graag bij Johan op verjaardag of spelen. Dan gingen we roeien op de Rotte, vissen, een stukje wandelen, leuke dingen doen.
En ze waren ook altijd nieuwsgierig om in de molen te klimmen natuurlijk. Bijzonder.

Interviewer
Wat betekende die molen voor jou persoonlijk als kind?

Johan Ottevanger
Groot, mooi, gewoon eigenlijk. Ik wist niet beter.

Interviewer
Wat was het moeilijkste om hier op te groeien? Aan het opgroeien op een molen. Was het bijvoorbeeld een vetpot?

Johan Ottevanger
Ja, dat was een arm bestaan eigenlijk wel voor mijn ouders. Voor ons ook, het was eenvoudig, rustig. Ja, dat was het.

Interviewer
En ik las iets over de 'hoksiesmolen'.

Johan Ottevanger
Oh ja, de ‘hoksiesmolen’, dat is al een mooi verhaal. Vroeger kwam hier altijd een kennis vanuit de oorlog, Jan Lunenburg, de naam is wel bekend in de molenwereld. Maar de hoksiesmolen, mijn vader die had vroeger bij de molen, dat hadden al die watermolenaars hier, een stukje dijk. Dat mochten ze gebruiken van de polder. Als nevenbestaan: vijf koetjes, een paar varkens en een geit. Zoals je op meer molens ziet. En mijn vader bouwde hokkies. Dan weer een stalletje, dan weer een hokje voor de kalf. Dan weer een hokje voor het varken. Vandaar de ‘hoksiesmolen’. Van alle kanten stonden schuurtjes en kotjes om de molen heen.

Interviewer
Wist je als kind wat deze molen deed?

Johan Ottevanger
Ja, water malen.

2. Johan Ottevanger, de molenaar

Interviewer
Dan gaan we naar Johan Ottevanger, de molenaar. Als tiener besloot je al te gaan werken bij andere molens. En toen je 16 jaar was, begon je aan de opleiding tot vrijwilliger. De opleiding vrijwillige molenaar. Dat was dus rond 1972.

Johan Ottevanger
Hoe verliep die opleiding? Molenaar, dat was dus rond 1972 als ik het goed zeg. Ja, klopt.

Interviewer
Hoe verliep die opleiding?

Johan Ottevanger
De opleiding verliep zo, hoe kwam ik aan die opleiding? Nou ja, ik wilde molenaar worden, mijn vader werd ouder. Dus ik ging mijn vader al helpen op de molen. Zoals je in een foto in het document kunt zien. Dus je ging dan je eigen beter interesseren. En steeds verder en verder en verder. En dan kwam ik ook in gesprek natuurlijk met andere mensen. Zoals

Maarten Hunink, dat is een molenaar uit Nieuwekerk aan de IJssel, die kwam vroeger bij mijn ouders op de molen. En die was helemaal lyrisch voor molens. Hoe kwam die hier bij ons? Nou, die bracht mij wel eens naar school en die haalde mij wel eens op. Omdat mijn ouders nogal druk hadden met een paar koetjes en zo. En dik in de kleine kinderen. Ik was dan wel de jongste. Maar ik moest wel naar school heen en weer. En met Maarten Hunink heb ik de opleiding vrijwillig molenaar gedaan. Gingen we s' morgens om zeven uur met z'n Opel Kadettje, ik zal het nooit vergeten zo'n zilveren, gingen we dan Dussen naar de Noorderveldse Molen bij Leen van den Oven, dat was de molenaar. Gingen we daar s' morgens op die mooie prachtige zwarte geteerde wip, gingen we daar de cursus opnemen met theorie en praktijk op een poldermolen. Dat deden we dan tot een uur of 12. Dan stapten we in de auto, gingen we via Raamsdonksveer, stopten we tegen de Onvermoeide. Toen was het nog een peperbus. Dat stopten we op een parkeerplaats. Hadden we onze boterham op. En dan gingen we door naar Nieuwe Tonge. Dan korenmolen De Oranjeboom naar David Blok. En dan deden we middags de korenmolenaarsopleiding. Met theorie en zo.

Interviewer
Waar bestond de opleiding uit?

Johan Ottevanger
Nou ja, de opleiding is gewoon de molenkennis. Onder de materialenkennis zeg maar. En voornamelijk ook het weer. Heel belangrijk zeker voor een windmolenaar.

Interviewer
Hoe ging het examen?

Johan Ottevanger
Goed, best. Ja, ik heb het... Dat ging prachtig. Met de brommer ging ik, want ik had toen nog geen rijbewijs. Ging ik naar Leidschendam, naar de molen van Vellekoop. En gieten jullie dan, gieten, gieten. Ik was de eerste kandidaat van de vier. En ik kwam bij die molen aan. Nou ja, toen was ik toch ook wel een beetje... Ik vond het wel spannend, hoor. Ik vond het wel spannend. En toen kwam Malisse (examinator, red), die had het eerste deel. Want door het slechte weer waren er ook andere examinatoren te laat.
En ik raakte gewoon in de war. Hij zegt wat is nou ruimend en wat is krimpend. Door mijn inspanning en zenuwen zei ik het nog verkeerd ook. Dat was eigenlijk het enigste in het hele examen.

Interviewer

Heb je zelf ook les gegeven?

Johan Ottevanger
Nee, dat heb ik nooit gedaan. Dat zat er gewoon niet in? Nee, nee.

Interviewer
Kwam er niet van?

Johan Ottevanger
Kwam er niet van.

3. De molenaarsfamilie

Interviewer
De Molenaarsfamilie. Met een molenaarsdiploma stond je in een familietraditie.

Johan Ottevanger
Ja, ja, ja.

Interviewer
Kun je ons kort door de geschiedenis van de Ottevangers loodsen? Het is misschien een grote vraag, maar laten we kijken of we het beperkt kunnen houden. Welke molen speelden bijvoorbeeld een rol? Hoe kwamen jullie eigenlijk in Zevenhuizen terecht? En wat heb je van je vader geleerd?

Johan Ottevanger
Nou, de molens hebben een rol, heel belangrijk in de familie. Maar de familie Ottevanger is uit de biesbos gekomen. Otter, vanger, dat is logisch. Dat zou kunnen kloppen. En mijn vader was de zesde generatie op de molen. Ik de zevende. Nee, sorry, mijn vader de vijfde. Ik ben de zesde. En onze zoon Jan, sinds 9 september 2022, is de zevende.
Die heeft het stokje overgenomen. Wij zijn van Prinses Beatrix. Het was een bijzondere dag trouwens. Maar mijn vader, het waren allemaal Jan en Arie waren dat, de molenaars in de familie. Vanaf 1813.

Interviewer
En hoe zijn jullie in Zevenhuizen terechtgekomen?

Johan Ottevanger
Ja, dat was op een advertentie. Heb ik uit in overlevering.

Interviewer
En wat heb je van je vader geleerd?

Johan Ottevanger
Opletten. Ja, hoe moet ik dat zeggen? Opletten, hij zegt, denk erom. Natuur is prachtig en 't weer, maar je gaat met je vijand om. Dus let op, blijf op je werk. En je eigen liefde van de wijs laten brengen. Jij trapt het orgel en niet een ander. En die les heb je ter harte genomen, genomen. Ja, ook naar mijn zoon toe.

Interviewer
En je zei je zoon heeft in 2022 op 9 september het stokje overgenomen overal al de naam in het bijzijn van prinses Beatrix. Vertel dat eens.

Johan Ottevanger
Nou, prinses Beatrix dat is natuurlijk de beschermvrouwe van De Hollandsche Molen en nou dat wordt dan aangediend of aangevraagd via Nicole Bakker van De Hollandsche Molen of dat het mogelijk is dat ze hierheen kwam. Maar er moest dan een brief geschreven worden, natuurlijk. Waarom? De molen was in dat jaar 300 jaar bestaan. En dan ook het overdracht van het molenaarschap. Nou ja, 300 jaar bestaan vond ze niet zo spannend. Je hebt molen van 400 jaar. Er zijn er veel meer dan 300 jaar. Dat is heel niet zeldzaam, maar het verhaal 'triggerde' haar van de generatieoverdracht. Dat wordt ook bijzonder.

Interviewer
Ja, dat is iets dat zij ook kent, uit haar familie.

Johan Ottevanger
Juist, zo werkt dat.

Interviewer
Maar als ik het goed begrijp, Johan, we zitten nu aan de keukentafel, aan de eettafel in de molen. Maar hier vlak achter mij is de bank. En daar heeft prinses Beatrix, in deze ruimte heeft Beatrix ook gezeten. Aan een koekje.

Johan Ottevanger

Ja, inderdaad. De bank in de molen is de koninklijke bank, zeg ik dan maar.

4. Het molenaarschap

Interviewer
Het molenaarschap van Johan Ottevanger. In 1987, we gaan even terug in de tijd, nam jij dat molenaarschap over van je vader Jan, dus je zoon heet Jan maar je vader heet ook Jan. Hoe beviel het bestaan voor jou als poldermolenaar anno 1987? Hoeveel uur was je in touw? Hoe heeft dat molenaarschap zich op deze molen ontwikkeld in die jaren dat jij hier molenaar was?

Johan Ottevanger
Nou, die molens die zijn in 1956 stil komen te staan als beroepsmolenaars. Toen gingen ze over naar mechanische bemaling, naar een dieselgemaal. En toen heeft mijn vader al minder gedraaid met de molen. Want die molens gingen toen van de polder over naar de provincie. Die werden voor een gulden voor de vier molens verkocht. Een kwartje stuk. Maar er was een verhaal bij dat ze wel bij moesten houden voor de molens.
Dat ze monumenten zijn. En daar moet je zuinig op wezen. Nou, dat is dan gebeurd. Dan hebben ze een hele tijd vrijwel altijd stil gestaan die molens, zeker tot 1961 uit mijn hoofd. En dan mochten ze drie of vier keer per jaar draaien. Dat was altijd heel bijzonder, dat gaat wel niet direct over mij, maar die molens werden dan de voormolenaar van de drie molens, Cor Boele, die was eigenlijk de voormolenaar, aangesteld door de provincie. Die deed ook het licht eenvoudige timmerwerk. Als er een zeilklamp kapot is of een hekkenlat vernieuwd moet worden. Er werd een Cor Boele opge... moest opdraven en die moest het repareren. Maar dan begonnen die molens te draaien drie of vier keer per jaar. Maar dan moesten eerst de molen rondgesmeerd worden, het kruiwerk schoongemaakt worden, dat de duivenstront en alles, dat die goed rond kan kruien, oud rollen. En er werden de zeilen voor gedragen en proefmalen voor die ene dag. En nou, dat werd dan gebeurd en nou, en dan 's avonds gingen de zeilen er weer af. En dat is een aantal jaren zo doorgegaan. Totdat er steeds meer…toen werd het op een gegeven moment elf keer malen in een jaar. Door de molenaars hier ook. Mijn broer Gerard zat op de achterste molen van de drie. Dus dat liep wel. Maar wij wilden meer draaien, als jongens. Dus mijn Gerard, mijn broer toentertijd.
We hebben er iets over gehad. En mijn vader woonde hier nog wel. En die zegt ook. Nee, die was toen al weg. Sorry, ik maak een foutje. Maar toen zeg ik: ‘Joh, weet je wat we moeten doen? We moeten om de 14 dagen gaan malen’. Weet je waarom? Alle nieuwe instanties, stichtingen en zo, die gaan straks zeggen, dan en dan, we hebben visite, we

willen malen. Jullie moeten thuis zijn en je moet die molen inspannen. Ik zeg, daar moet je voor zijn. Met mijn commerciële achtergrond. Ik denk, tackelen. Goed bedoeld, tackelen. Maar, en dat lukte, en dan gingen we om de 14 dagen draaien. Want waarom? Die achtergrond, als die heren dan komen om te malen, prachtig, dat doen wij graag. Ja, maar onze agenda zit al vol. Kom op zo'n dag als wij er zijn. En dat werkt nog steeds zo.

Interviewer
Oké. Want we hebben misschien een stukje overgeslagen, want hij was natuurlijk bedoeld als poldermolen. Ja. Maar dat poldermalen, de bemaling, was inmiddels overgenomen. Daar waren de molens niet meer voor nodig.

Johan Ottevanger
Nee, daarom dat in 1954 stond dat mechanisch gemaal in de polder. En die heeft de hoofdbemaling. En daar was die Cor Boele machinist van.

Interviewer
En waar. En wat is er toen met die molens gebeurd?

Johan Ottevanger
Blijven staan. Ja, die staan er nog steeds. Ja, gelukkig.

Interviewer
Maar wat doen ze?

Johan Ottevanger
Nou, ze doen dan nog steeds een watermalen. Wij malen altijd met 'in 't werk'. Dus we gaan niet 'voor de prins' malen. En alle vier de molens gelijktijdig malen. Dat moet. Want ieder brengt zijn water tussen de 1,20 en 1,50 omhoog, naar de Rotte toe. Maar dan moet je gelijktijdig malen. Zeker voor je gangwerk van je molens. En voor de continuïteit.

Interviewer
En dat lukte?

Johan Ottevanger
Ja hoor. Ja. Ja hoor. Ja, de een maalt wel eens harder dan de ander. Dat hou je toch. En de ene is wel eens voorzichtiger dan de ander. Maar dat is ook mijn standpunt. Dat hoeft niet kapot. Dan staat hier zes miljoen in de polder. Door alle steentjes bij elkaar te rapen en zo.

En door giften en molenvereniging. Je mag geld bij elkaar rapen. Maar dan moet je er ook zuinig mee omgaan. Want dat hoeft niet meer zo hard.

Interviewer
Zes miljoen, dat is de waarde?

Johan Ottevanger
Dat roep ik altijd zo, voor die vier molens. Als je een nieuwe molen gaat bouwen ben je anderhalve miljoen verder.

Interviewer
Wat is het mooiste van molenaar zijn?

Johan Ottevanger
Eén zijn met de natuur, vrij zijn, je eigen uitleven. Jezelf zijn en gewoon prachtig, gewoon elementen van de natuur en de bouw van die molen en zo, om dat allemaal te ervaren hoe dat, als die molen staat te draaien, als die moet knarsen op zijn manier. Gewoon geweldig, geweldig.

Interviewer
En hoe heeft deze molen, die natuurlijk in serie staat met de andere, hoe heeft die zich ontwikkeld in de tijd dat jij hier molenaar was?

Johan Ottevanger
Eh, onder…. steeds beter, want vroeger toen die polder, die had natuurlijk die molens stilgezet, dan gaan ze ze niet ‘spic en pan’ opleveren. En door de omgeving hier en de molenvereniging die we hier ook hebben, zijn die molens steeds beter. En beter onderhouden. En achterstallig onderhoud werd ingehaald. Zo is het rietdekwerk. Vorige week zijn bij de voorste molen van de drie de rietdekken eraf gekomen.
Daar is een nieuwe kap op de molen gekomen. Ook een groot bedrag. En ook met hulp van De Hollandsche Molen erbij. Super. Groot onderhoud. En voor de rest. Ja, nou zijn we bezig met het roedeverhaal. Roeden. De molenroeden. Ja. Daar zijn we nou vol mee bezig. Volgende grote onderhoud voor volgend jaar.

Interviewer
En die moeten vervangen worden?

Johan Ottevanger
Ja.

Interviewer
Allemaal? Of alle molens bedoel je?

Johan Ottevanger
Alle molens. Ja, nou ja. Wat we financieel kunnen behappen. We gaan er volgend jaar één. Hier zitten nog vier Bremerroeden in. Die zijn allemaal uit de jaren ‘74, ‘72, ‘74. Maar die zijn gelijktijdig gemaakt. Maar Bremerroeden staan erom bekend. Er is er nog nooit een gebroken. Kwalitatief. Maar ze hebben toch de leeftijd dat we ze uit veiligheid willen veranderen als er centjes zijn. Nou, wat wil het geval. U ziet hier het drukke fietspad. In het weekend is het heel erg druk met fietsers, wandelaars en opa's en oma's en kinderen. Stel je voor die molen staat te crossen en er komt een roe naar beneden. Dat is lastig. Dat kan je niet verkopen. Dus een van die vier wieken, roeden. Die gaan we nou volgend jaar demonteren. In overleg met de instanties uiteraard. Monumentenzorg en zo. En ook met De Hollandsche Molen. Groot onderhoud. Daar hopen we een vergoeding voor te krijgen.
En dan gaan we die helemaal slopen. Dan gaan we die helemaal goed, echt helemaal slopen. Of er fouten in zitten in dat merk wiek. En als het zo is, dat die goed is. Nou, dan hebben we hier nog drie andere roeden bij die andere molen. Van hetzelfde bouwjaar en hetzelfde fabrikant. Dan hoeven we daar nog niet gelijk over in de war te zitten.

Interviewer
Aha, dat is een voordeel van die serie.

Johan Ottevanger
Juist.

Interviewer
Ik las iets in het interview in het magazine Molens over de molenaar en het meisje.

Johan Ottevanger
Ja ja, je bedoelt mijn vrouw, nou ja, zou kunnen, ja, nou ja mijn vrouw die is eigenlijk een kleindochter van een molenaarsfamilie uit Oud-Ade van de Vrouw Vennemolen.

Interviewer

En zij was bekend met de molen. Ja, maar dat gold niet voor elk meisje.

Johan Ottevanger
Nee, dat was daarvóór. Ik had een vrouw uit Barendrecht, verkering, vriendinnetje. En die bracht ik mee. Zondagmiddag. We kwamen uit de kerk, kwamen hier naartoe uit thuis. En ze zegt, nou ja, leuk, gezellig met mijn vader en moeder. Ze heeft meegegeten. En toen hadden we nog onder de middag warm, weet je wel, in die tijd. Gaat niet in details, niet beter. Beter van niet, noemt ze maar Grietje.

En ze zegt, toen bracht ik ze terug naar Barendrecht. Ze zegt, 'nou, jongen, hier zou ik niet willen wonen, hoor'. Klaar. Ze is thuis afgeleverd. Bij haar ouders bedanken. Dat ik ze mee mocht nemen, netjes. Thuis afgeleverd. Ik zeg, 'ja, ik zeg maar sorry. Toen, zeg ik in de gang. Want je weet net hoe dat gaat, hè. Even een zoentje bij de deur misschien. Dus ik zeg tegen ze, ik zeg, 'joh, ik maak er gelijk een punt aan'. Want jij kan niet op de molen wonen. Dan gaan we elkaar niet meer niet zien. Nou, en toen was ik nog een paar jaar alleen. Maar toen ging ik. Mijn molenaarsdiploma had ik toen al de tijd. En dan had mijn vader. Die woonde hier nog, vroeger. Ging ik met de brommer naar Rijpwetering. Naar de Buurtermolen op de Kagerplas. Dat was een van mijn eerste molens. En zondag ging ik naar de Buurtermolen. En toen kwam ik wel Jolande met haar ouders tegen. Naar de katholieke kerk in Rijpwetering. Nooit wetende dat dat mijn vrouw zou worden.

Interviewer
En zij wilde wel op de molen wonen. Ja.

Johan Ottevanger
Die zei altijd van: later wil ik op een boerderij of op een molen wonen. Nou, dat is uitgekomen.

5. Vereniging Molenvrienden

Interviewer
Ik wil naar Johan Ottevanger en de vereniging Molenvrienden Rottemerengebied. Je besloot namelijk ook bestuurslid te worden bij de vereniging Molenvrienden Rottemerengebied. Kun je iets over die organisatie vertellen? Wanneer ben je er toegetreden? Wat waren je functies? Maar eigenlijk wil ik ook vooral weten, wat wilde je bereiken en wat heb je kunnen bereiken?

Johan Ottevanger
Oei, een verhaal. Ja, nou ik ben er, hoe lang zit ik al in de bestuur? Vanaf 1999 zit ik al in het bestuur. Waarom? Ik ben natuurlijk hier geboren en het molenbestuur, die wilde toch wel bekendheid. En wat moet je dan doen? Dan moet je natuurlijk wel een bron opzoeken als je wat wil bereiken en niet een vreemde situatie beetpakken. Nou ja, ik ben daar, dus dat is gelukt. Ik vond het ook wel interessant. Die vereniging die moest leden hebben. Nou ja, ik ken de hele wereld. De wereld kan mij. Hier in de regio. Maar in de molenwereld kennen ze me hier en daar ook wel, geloof ik. Best wel gezellig en leuk. Ik vind het prachtig. En dus ik ging, nou ja, dan ga je zeggen. 'Ben jij al lid van de Molenvrienden? We hebben een nieuwe club. Dat en dat en dat en dat. Een blad. Ja, ik zeg, kost een tientje'.
Ja, je krijgt elk jaar een molenmagazine. Hartstikke leuk. Staat het nieuws van de molens in. En je mag gratis in het molenmuseum. Dat hadden we toen al. Maar het mooiste is, het molenmuseum was gratis en mocht je al in, ja dat is lachen ja ja, nou en dus wat dat betreft dat heb ik gedaan en toen werd, nou ik ging steeds meer doen in die club ook penningmeesterschap want die leden die moeten betaald worden en dan moet je bijhouden en op een gegeven moment hadden we 400, 500 leden, 694 hebben we er nou totaal. En dus wat dat betreft, dat geeft werk.

Interviewer
En die vereniging, dat zijn dus mensen uit de omgeving, die molenvriend zijn en op die manier bijdragen aan de molens in dit gebied.

Johan Ottevanger
Ja, nou ja, het hele verhaal is de stichting, de molenstichting moest geld hebben om die molens te onderhouden. En dat was in de tijd dat de rente nog 12, 13 procent was. Toen zegt de voormalige burgemeester Anne Vergent uit Waddinxveen, die zegt met nog een eh, meneer Van der Weerthof, nee, dat was met Bram Veen, nee, Arie Dekker zat erbij, Arno Lamot zat erbij en nog een paar mensen zoals Huib van der Akker, we gaan met elkaar een vriendenclub oprichten.
Dit zijn molenaars of dit zijn mensen van het bestuur?

Johan Ottevanger
Nee, mensen uit Zevenhuizen. De burgemeester, een keukenbladmaker, zeg maar, van de firma Dekker, waar nu nog het Molenmuseum is. Die heeft er heel veel aan gedaan. Ook een goede sponsor van ons, een grote sponsor. Maar zijn liefde lag ook bij molens, door mijn vader. Maar, dus, hij zat in de familie. Mijn vader rookte paling, weet je wel, hier met fuiken zetten en zo.

En dat bracht mijn vader altijd, ik eet geen vis, dat maakt niet uit. Dan bracht hij de paling, bracht hij bij de dokter, bij de burgemeester en bij Arie Dekker.

Interviewer
Ah, zo marcheert het in Zevenhuizen.

Johan Ottevanger
Ja, zo werkte dat. Zevenhuizen. Ja, zo werkte dat.

Interviewer
Maar die vereniging Molenvrienden die was nodig om ook wat financiële ondersteuning te krijgen.

Johan Ottevanger
En toen werd er door Bouke Munst, dat is een creatieve tekenaar, die maakte mooie tekeningen van de molens, aquarellen, die werden genummerd verkocht. Voor 500 euro per stuk. Dat toenmalige bestuur ging de boer op. En ze hebben er 40 verkocht. Toen hadden ze een beginkapitaal. Maar, en zo gingen we maar door. Ook met subsidies en zo. Ledenwerven en dit en dat.
En giften krijgen uit het bedrijfsleven. Er zit een sponsor bij, die geven we 2500 in een jaar.

Interviewer
Ja. Over bij de molenvrienden. Wat is er met dat geld gedaan?

Johan Ottevanger
Dat geld is op een rekening gezet. En dat wordt nog steeds gezet. We hebben nou een bedrag staan van 350.000 euro. In de pot. Zijn we zuinig op. Maar als de molenvrienden bijvoorbeeld de bijgebouwen hier bij de molens. Dat zijn de hooibergen, de zomerhuisjes. Die zijn niet subsidiabel. Dat is landelijk. Maar er zit wel onderhoud aan. Zo hebben we afgelopen jaar bij de drie molens, andere molens, de hooiberg, kappen, riet, bijgewerkt cq vernieuwd, ook van de schuren en de zomerhuizen. Dan zit je aan een bedrag. Nou, de molenvrienden heeft dat betaald. Zo werkt dat.

Interviewer
En dat hoort er ook bij.

Johan Ottevanger

Ja. En zo is er bij een van de molenvrienden, bij het zomerhuis, is pas metselwerk aangedaan. Ook niet subsidiabel. Dat is ook gesponsord door de molenvrienden. En zo gaan we door. En zo maakt molenvrienden ook dat molenmagazine voor de leden. Om de twee jaar. Daar mag ik ook aan helpen. Nou, zo gaat dat. En voorst heb ik voor die molenvrienden in de omgeving. Ja, Johan, ze kennen Johan. Maar Johan kent ook mensen die hoge bomen hebben.
Dan ga ik lekker de biotoop bepraten met die mensen. En dat is niet zonder succes, maar met succes. Vele malen gebeurt.

Interviewer
Letterlijk hoge bomen.

Johan Ottevanger
Ja.

6. De biotoopvoorvechter

Interviewer
En dan komen we inderdaad bij de biotoopvoorvechter. Je hebt je behoorlijk ingezet voor de bescherming van de biotoop.

Johan Ottevanger
Ja, nog.

Interviewer
Welke ontwikkelingen en gevaren spelen er en speelden er vanaf 1987? Dus vanaf jouw tijd op deze molenviergang in Zevenhuizen. Wat heb je meegemaakt? Kun je iets vertellen over wat je hebt bereikt met die biotoop? Vertel eens wat over de spraakmakende successen.

Johan Ottevanger
‘Wat lach je. Nou ja, je hoort, hier aan de overkant hebben we dan een familie mensen wonen. Die hebben hoge bomen staan. Die kwamen hier wonen. Een nieuw huis gekocht. En hij zei, hoe is het? Wat vind je ervan dat ik buurman word? Ik zei, nou, dat zijn we wel. Ik zei, maar dan moet er toch nog één ding gebeuren. Ik zeg, ik hoef niet op de koffie te komen. Maar ik wil toch wel een keer koffie komen drinken. Want we gaan het eens over die bomen hebben. Hij zei, ‘nou, dat is toch mooi die bomen’. Ik zei, ’Ja, die zijn zo prachtig. Maar op de Veluwe. Maar niet rond de molen. Dus ik had het biotoopplan van molens bij

me. Ik zeg kijk, dit moet jij maar eens lezen. Dan kom ik erop terug. Hij zegt, dat heb ik al gezien, die bomen mogen omlaag. Hij zegt, maar hoe gaan we dat dan doen? Ik zeg, gaan we regelen. Ik zeg, we gaan een stukje maken hier over de molens. Kom je in het boek van De Hollandsche Molen, een blaadje. Mag je met je foto in. Dan gaan wij die bomen samen slopen. Nou, dat Van Gerven weet er alles van, dus dat hebben we geregeld.
En zo was het ook een paar jaar daarvoor. Ik heb aan de overkant bij de groenteveiling, bloemenveiling, Flora Holland. Bij de groenteveiling, bloemenveiling, Flora Holland, en de groenteveiling en de greenery natuurlijk, heb ik mogen werken bij een toeleveringsbedrijf voor de tuinbouw. Dat was mijn beroep de laatste 45 jaar. Tegenwoordig accountmanager, dus gewoon vertegenwoordiger. Vind ik veel leuker. Dat is de tijd. En ik was er ook altijd lekker op tijd, maar die terreinchef, die grote terrein hebben ze een terreinchef, die kon ik weer uit Bleiswijk. En ik ging wat een kopje doen. Ik zeg, hoe is het, Bram heette die, Bram heette die Bram. Ik zeg, joh Bram, wat gaan we nou met die bomen doen? Hij zei, ja, ik vind het ook helemaal niks, man. Die takken waaien op de weg tegen kijkt, elke keer weghalen. Die oude populieren, die zijn meer dan dertien jaar oud, die zijn eigenlijk op. Ik zeg, ja maar ik moet wind hebben voor die molen. Ik heb problemen man, ik kom niet aan mijn toeren. Ik zeg, gaat niet goed, het kost me een hoop subsidie. Ken ik dat verhalen, kennen wij dat verhalen hier bij die veiling? Ja, dat zal niet meevallen. Hij zei, maar we kunnen het toch iets anders aanpakken? Nou, dat heeft twee jaar geduurd, joh. Op een gegeven moment, ’s ochtends, mistig, dampig. Op een woensdag-, nee, dinsdagmorgen. Ik naar mijn werk. Binnendoor mag ik, heb ontheffing omdat je hier woont. En ik hoorde, wat zie ik daar nou, joh. Staan daar drie van die verreikers, met die kraanbekken. Die stonden daar bomen te zagen, drie groepjes.
En er stonden driehonderd populieren, van dertig meter oud, hoog. En wat denk je, vrijdag waren ze allemaal weg. Op drie meter hoogte na. Maar populieren, dat heb ik niet gezegd. Houd je ook niet tegen, die lui. Van, als je die afzaagt, dan gaan ze dood hè, geen regeling. Dat kan niet. Het is gebeurd maar toen kwam de milieuvereniging kwam hier uit de buurt. Oei, mijn naam is nooit genoemd maar dat van die milieu moet je maar niet erin zetten. Maar dat heb wel gewerkt of een mooi, mooi, iedereen lachen en dan het laatste succes dat is dan vijf jaar terug.

Interviewer
Rond de langs de a12 even op wanneer waren die populieren wanneer speelde dat? O ja, dat was...

Johan Ottevanger

Het is nu 2010, 2012.

Interviewer
En vijf jaar geleden?

Johan Ottevanger
Vijf jaar geleden, toen hadden we nog een geintje. Daar zijn we al een heel tijdje mee bezig. Die man belde ook net op, Pieter Verloon. Dat was ook een voorvechter daarvoor. Die was ook voorzitter van de club een tijdje. En die zegt ook, die bomen moeten weg. Want met de noordoostenwind, die staan veel te kort binnen de biotoopcirkel van de andere molen. Met de noordoostenwind kon je heel de zomer niet malen, want die rotbomen stonden ook 25 meter hoog. Wilgen, populieren, allemaal wel goed bedoeld. Maar wat wil het nou geval? Die staan langs de A12, dat is Rijkswaterstaat. En langs de spoorlijn, dat is Nederlandse Spoorwegen, ProRail heet dat tegenwoordig. Ja, dan heb je natuurlijk met ambtelijke molens te maken, want dan zijn er weer van die kerels die zeggen, ja, ik ken die boom omzagen, maar er moet treinverkeer stilstaan. Want als er een boom opvalt… Is wat van te zeggen. En dat was hetzelfde verhaal als de A12.
En dan heb je regelmatig nieuwe bestuurders daarin. En dan ga je daar weer een keer contact houden. En dan heb je ook stromannen, zoals hier ook een lokale aannemer. Die was bezig met bomen slopen aan de A20 bij Nieuwekerk aan de IJssel. Want die gaan ze verbreden. Gaat op tijd mee beginnen, want die gasten hebben het voor elkaar. Dus hij is nu ook weer met die kraan bezig voor de hooibergpaal met die andere molens. Ik zeg, Arie, heb jij contacten? Stromannetjes?
Hij zegt, ja. Ik zeg, dat zijn we van plan. Hij zegt, ik zal hem wel sturen. En wat wil het geval? Datzelfde jaar. Geregeld. Bomen plat. Nou, dat is super. En die molenstraat, nou, dat is een leer, een tierelier uit het noordoosten. We komen ruim aan de toeren. Mooi, hè? Ja. Dat zijn successen.

Interviewer
Maar dat komt ook dus door het netwerk.

Johan Ottevanger
Ja, dat klopt. Ja. Echt waar.

Interviewer
Dus zo belangrijk is het netwerk voor een molenaar.

Johan Ottevanger
Ja.

Interviewer
Kan niet ver genoeg reiken.

Johan Ottevanger
Nee, zeker.

Interviewer
Heb je je ook voor andere molens hard gemaakt als het om de biotoop gaat?

Johan Ottevanger
Nieuwe-Tonge, de korenmolen, daar stonden populieren. Daar heb ik wel mee geholpen om te adviseren. Verder niet. En voor andere molens. Ja, in Reeuwijk, de Oukoopse molen, daar heb ik veertig jaar mee gedraaid. En dat is een eilandje daar. Dat zijn die oude turflegakkertjes, zeg maar, van vroeger. Dat is daar nou eenmaal dat Reeuwijkse plassengebied. En dat was van de Rijnlandse Molenstichting. En dat werd later Staatsbosbeheer. En nou ja, als die molen staat te malen, zo'n poldermolen, heb je weinig te doen als te kijken. En toen zijn we daar alweer wezen zagen. Elke keer een stuk, een derde van de perceel, elk jaar kort houden. Veel elzen in die slootkant. En dat deden we. Dat deed ik vroeger nog wel met mijn buurman Dirk van den Bosch en met mijn vader. En later ook met Nico van der Bosch, die daar nu de molenaar is. Dat deden we, dat hout kort houden.

Interviewer
Hoe staat de biotoop er hier nu in Zevenhuizen voor en in de toekomst?

Johan Ottevanger
Dat is altijd een vraagteken.

Interviewer
Maar nu goed?

Johan Ottevanger
Nu goed, maar we moeten opletten.

Interviewer

Want?

Johan Ottevanger
Ja, je moet altijd bij je kwieven zijn. Hoe zeg je dat?

Interviewer
Op je qui-vive?

Johan Ottevanger
Op je qui-vive zijn, om te zorgen dat je, als er wat aan de hand is, de kranten volgen en ook de buurt bepraten. Kijk, nu staan hier aan de overkant een paar elzen. Die zijn hoog. Die gaan van de winter, moeten die plat. Daar gaan we aan beginnen.

Interviewer
Is dat ook een kwestie van uitleggen waarom?

Johan Ottevanger
Ja, maar ze snappen het wel, maar het is ook een kostenpost. En nu is het gelukkig het jaar van de biotoop, dit jaar bij De Hollandsche Molen. Daar gaan we gebruik van maken, hoop ik.

7. De fondsenwerver

Interviewer
Even terug naar Johan Ottevanger, de fondsenwerver. We hadden het er net al over bij die molenvereniging. Je hebt, dat heb ik me laten vertellen, hoor, een eigen stijl van fondsen werven. Oftewel geld binnen harken voor de goede molenzaak. Hoe ga je daarbij te werk? Waar had je geld voor nodig? Heb je geslaagde wervingsacties?

Johan Ottevanger
Ja, wel veel geslaagde, maar om dat nou precies uit te leggen. Nou ja, je doet het. Je moet gewoon vragen, dat is vrij? En nee is ook een antwoord. Maar als je dat op een nette manier op het juiste moment doet. Niet zeggen ik moet geld hebben. Dat werkt niet. Je moet in de huid van die mensen kruipen. Het is gewoon verkooptechniek. Echt. En je moet bekend zijn in de handel hier in de regio.

Interviewer

En wat is dan het juiste moment?

Johan Ottevanger
Ja, het aftasten.

Interviewer
Is daar veel in veranderd in jouw tijd als molenaar? Die financiering.

Johan Ottevanger
Ja.

Interviewer
En hoe je dat voor elkaar moet boksen?

Johan Ottevanger
Ja, het is helemaal anders natuurlijk. De mensen hebben allemaal centjes nodig. Dat gaat allemaal niet vanzelf. Ook het bedrijfsleven niet. Want hoeveel bedrijven gaan er niet stuk. En die gaan dan geen geld opzoeken voor een molen. Maar aan de andere kant gebeurt dat ook wel veel makkelijker. Want een tijdje geleden hadden we voor het museum een nieuwe computer nodig. Johan Ottevanger gaat naar de klant. Een tuinder in het Westland. Ik zei, joh, heb jij toevallig een paar centjes liggen? Want we moeten gesponsord worden. Hij zei, als je een rekening hebt, vind ik dat goed, zegt hij. Dan douw ik die wel in mijn boekhouding. Nou ja, pak je toch weer 800 euro.

Interviewer
En het werkt met kleine beetjes?

Johan Ottevanger
Ja, het zijn geen tonnen. Nee.

Interviewer
Waar heb je dat geld voor nodig?

Johan Ottevanger
Nou ja, bijvoorbeeld educatie in het museum. Hier aan de molens hebben we het ook een keer zo geregeld met witte molenzeilen, nieuwe zeilen. 16 nieuwe zeilen. Dat was een bedrag van 10.000 euro. Ja, nou, dat moet dan wel opgebracht worden. Een gedeelte door

de molenvrienden en een gedeelte door de sponsor. Zo hebben we schilderwerk, verf voor een goedkope prijs. Ik pak hier bij de stichting, ik zeg technisch adviseur heet dat nu, maar de mensen helpen, zo zie ik het. Maar ook inkopen van verfmaterialen. Dus dan ga je boodschappen doen. Bijvoorbeeld ik heb geld nodig voor de zwarte muurtjes van de molen of verf, teer, tenko, netjes, milieuvriendelijk Het is gewoon drie keer een briefje maken.
Ik heb 8 blikjes van 5 liter nodig van dat en dat product. Wat kost dat? Nou, de goedkoopste en de duurste scheelt 150 euro. Ja. Op de 500.

Interviewer
Nou, dat scheelt.

Johan Ottevanger
Zo werkt het. Het kost me 10 liter benzine.

Interviewer
Dus je bent er altijd mee bezig?

Johan Ottevanger
Altijd, ja.

Interviewer
We hebben al veel gehoord, je hebt al veel verteld over, althans het is vaak al even voorbij gekomen, het molenmuseum. Hoe past dat in het verhaal?

Johan Ottevanger
Het past er precies helemaal in. Het is gewoon de rode draad door het hele spul. Het molenmuseum krijgen wij, want het zijn we eens in de maand op zaterdagmiddag open.

Interviewer
Waar is het?

Johan Ottevanger
Hier vlakbij op Zevenhuizen. En dat tweeën bestonden we vijftien in Zevenhuizen. En dat is nu afgelopen 26 oktober vorig jaar bestond het museum 25 jaar. Dus dat is ook mede dankzij Arie Dekker en ene meneer Van de Bosch die alle archieven in Schieland uitgezocht heeft. En de molenstambomen staan er allemaal. Molenaarstambomen. Echt een aanrader om dat molenmuseum te bezoeken. Zeker. En lid van worden natuurlijk. Kost niet veel. Een

paar euro in een jaar. Ben je gelijk lid van de molenvrienden. Super. Maar de rode draad is gewoon bekendheid. Mensen komen hier nu ook naar de molens toe. Als de molens draaien. Dan hebben we hier een kraampje staan van de molenvrienden. We hebben een lokaal drankje, Boezemwater, een likeurtje. Die verkopen wij met de naam Boezemwater. Nou, mooier ken toch niet?
Nee. En dat verkopen we hier. En een petje en een paraplu. Allemaal krijgen we dat van sponsoren. En dat verkopen we. En de winst is 100% gaat naar de molenclub.

Interviewer
Ja. En het molenmuseum, dat vertelt het verhaal van?

Johan Ottevanger
Dat vertelt het verhaal van de droogmakerij. Van de grote droogmakerij van het Schieland en de Krimpenerwaard. Eigen eigenlijk Schieland nog, rond de Rotte. Want je moet zo zien, de Rotte was vroeger het laagste punt. En de niet uitgeveende polders, dat water liep gelijk de Biesbosch naar een soort delta naar de Rotte. En toen was er ook nog een dam in de Rotte.
Die kwam daar, denk ik, 10.000 jaar terug. Nou, en dus wat dat betreft, dat hebben we helemaal uitgelicht door die meneer Van de Bosch. We hebben een andere icoon, Gerrit Keunen. Die noemde hier het gebied van de Rotte na de uitvening het achtste wereldwonder. Door die uitveenderij. Want hier rond die Rotte, vergeet het niet, er hebben ruim 104 molens gestaan door de jaren heen. Nu staan er vijf poldermolens.
Geweldig toch? Geweldig.

Interviewer
Zeker. En dat is in dat molenmuseum te zien. En dat is eigenlijk het initiatief van de Ottevangers.

Johan Ottevanger
Ja, daar heb ik wel mee te maken. Maar niet helemaal, om eerlijk te zijn. Maar ja, ik doe wel de praat. Mijn broer heeft in de provincie gewerkt. Bureau Cultuur, met de molens te maken. En ja, je praat erover en je haalt ze naar binnen. Hebben jullie nog foto's van vroeger? Hebben jullie nog kaarten? Hebben jullie nog tekeningen? Nou, sinds mijn pensioen, ik ben nu drie jaar gepensioneerd. Nou ben ik ook, help ik mee met de SMD, Stichting Molendocumentatie. Nou, de help, sterk je elkaar. Geweldig.

Interviewer

En er is ook nog het historisch centrum Ons Verleden.

Johan Ottevanger
Ja, dat klopt. Dat is de ‘Hysterische’ Club.

Johan Ottevanger
Maar dat is de Stichting Oud Zevenhuizen Moerkapelle. Daar heb ik vanaf de oprichting ook mee mogen helpen. Tot na 25 jaar bestaan heb ik van Beatrix een lintje gekregen. Dat ligt er in orde van. Voor die nodig, maar je doet het. Maar het is wel leuk hoor. Zo is het niet. Natuurlijk verdiend. Gewaardeerd. Ja, daar heb ik altijd mee mogen helpen dat was ook zo'n ding dat op het opgericht maar die moest ook leden hebben ja toen wat ik een vormen verkeerde tijd natuurlijk ja echt mooi want ze bestonden pas 40 jaar om best tijd en de ging zaterdags middels en trekken naar de molen in Reeuwijk malen die klozen nadruk de plaats voor café ik is nou de tijd brengen op fietsen er toe en dan zeg ik jongens ik zeg zo' uurtje. Even gezellig, een plaatjebocht. Dat is altijd wel bekend. En leden werven. En die kroegbaas van die kroeg in Zevenhuizen, die was ook helemaal gecharmeerd van de oudheid hier.
En de cultuur en de historie. Ik zeg, joh, hier heb je briefjes om lid te worden. Dan zeg ik gewoon, heb je een tientje over? Hij zegt, hoe doe je dat? Ik zeg, nou, daar komt er één aan. Ik zeg, hé, heb jij een tientje van mij over? Hij zegt, ja, als je mij een tientje geeft, moet je dit even invullen. Ben je gelijk lid van oud Zevenhuizen, moet ik het wel. Ja, dat is goed joh, dat is prima. Heeft eigenlijk toch in de jaartijd 400 gemaakt hè. Mooi, mooi.

Interviewer
Maar dat historisch centrum, ons verleden, dat zit in Zevenhuizen?

Johan Ottevanger
Ja, dat zit onder het molenmuseum. Dat is ook aan de Tweemanspolder 15. De benedenverdieping is het historisch centrum. En de bovenverdieping is het molenmuseum. Daar hebben we ook een filmzaal. En een grote documentatieruimte. We hebben ongeveer toch wel een 30.000 of 40.000 molenfoto's hier.

Interviewer
Hoe belangrijk is het om dat verhaal te blijven vertellen voor de toekomst van de molen?

Johan Ottevanger
Erg belangrijk, zeker voor de jongere generaties om het voort te zetten.

Interviewer
En heeft die jongere generatie daar zin in?

Johan Ottevanger
De tijd is anders, ze zitten allemaal graag met hun telefoon te spelen en andere dingetjes te doen. Maar wij zijn daarom ook bezig met de educatie met de molen om die mensen naar binnen te halen. Zo zijn we hier ook bezig met een inundatieproject binnen Zuidplas vanwege de oorlog in de 5 mei viering. Daar zijn we nu aan het opzetten. En onze doelstelling is, daar ben ik zelf ook wel een beetje mee betrokken, eigenlijk bij begonnen. Maar daar zijn we nu aan het uitwerken. In hulp van de gemeente Zuidplas, de educatie mensen, de cultuur mensen. Om daar een plan van te maken. Ook voor klassen komt nou een kaart met allemaal beschrijving van de inundatie, van de polders. En daar gaan we ook in A3 formaat een stuk of 50, 60 van die kaarten brengen, maken en die gooien we, die ga ik mee naar de boeren, groep 7 en 8 binnen Zuidplas, ga ik doen en het verhaaltje vertellen met mijn vader molen als pet op die ik nog heb.

Interviewer
Dat is wel leuk. Ja, ook dat is weer belangrijk voor de toekomst van de molen. Zeker, daarom.

8. De beschouwer

Interviewer
Het laatste hoofdstukje is Johan Ottevanger de beschouwer. Het is nu 2025. Hoe blik je terug op dat molenaars bestaan en hoe zie je de toekomst van de Bovenmolen en de viergang? Is de biotoop veilig? Is er geld genoeg? Zijn er nog molenaars?

Johan Ottevanger
Dat is toch wel een zorg op een gegeven moment. De vraag is, zijn er nog molenaars? Daar ga ik mee beginnen. Op dit moment hebben we vier molenaars met drie reservemolenaars. De ondermolenaar, die man is op leeftijd, niet oud, maar hij is 72. En hij is niet meer in staat om met de molen te werken, qua gezondheidsredenen. En dan moet je dat ook niet willen. En het bestuur wil dat ook niet. Want je praat weer over de man zijn gezondheid, risicofactor en de molen. Ook heel belangrijk in deze. Maar de molenaar staat voorop. Nou ja, daar moeten we reservemolenaars voor hebben. Of tweede molenaars, of derde, net hoe je het noemen wil. Maar dat hebben we ook bij de middelste molen. Daar woont een jonge man,

zijn moeder is er twee jaar geleden afgegaan. En haar zoon heeft het overgenomen, die draait best met de molen daar. Maar hij heeft ook geen goede reservemolenaar.
Vaste. Natuurlijk, we kunnen een vriendje bellen. Dat doen wij hier ook. Ik doe het zelf ook niet veel, want ik heb een herseninfarct gehad, drie jaar terug. En ik ga niet die wiek in. Dat doe ik niet meer. De neurologen zeggen, Johan, dat moet je niet willen, want als jij nou je familie een broodmaaltijd wil bezorgen, jij praat altijd zo raar, dan ga ik dat ook niet doen, dan moet jij gaan klimmen in die wiek. Want het gaat een keer gebeuren dat je duizelig naar beneden valt.
En je valt op de grond, en je zit tien meter hoog, zeg het maar. Je mag het doen, maar ik heb gewaarschuwd. Nou ja, en Jan Spruijt, de voorste van de drie molens, die heeft ook maar onze leeftijd, eind zestig, net ook met pensioen die man, draait hartstikke goed, draait ook met korenmolen De Roos in Delft. Die zegt ook, nou ja, die wil door de tijd, moet daar toch ook een oplossing voor komen. Maar hij heeft nu ook een reservemolenaar. Maar ja, als Jan ontvalt of die reservemolenaar is er niet meer, dan moet er ook weer een nieuwe komen.
Dit betekent, we zijn toch wel aan het lobbyen van lieverlee. Naar de nieuwe generatie molenaars, erbij, als reserve. Want onze zoon, die is nu de molenaar, Jan. Die heeft van de week een grote plank in zijn werk op zijn schouder gehad. Morgen komt er een, een zaterdag komt een molenaar ons helpen. Dat is vaak geregeld. Even bellen, even regelen. Maar hij moet ook wel net vrij zijn. Want we hebben best heel veel molenaars.
Maar je zit hier bij mensen in huis. Bij elf hier. Je woont in die molen. Je zit in het privé. Vertrouwen is er altijd. Dan mag je niet beschamen. Maar toch is het fijn als je iemand uit je omgeving kent. Dan kan je makkelijker even weg.

Interviewer
Dus de toekomst van deze Bovenmolen...

Johan Ottevanger
Is gewaarborgd.

Interviewer
Is gewaarborgd, maar niet vanzelfsprekend.

Johan Ottevanger
Nee, maar dat is geen ene molen. Gezondheid bepaalt.

Interviewer

Heb je nog wensen buiten dit?

Johan Ottevanger
Nou, dat het iedereen voor de wind mag gaan. De molenwereld, gewoon iedereen.

Interviewer
Wil je nog iets kwijt dat niet ter sprake is gekomen?

Johan Ottevanger
Ja, dat wil ik kwijt. Ik vind het hartstikke leuk dat ik uitgenodigd ben, maar waarom ben ik uitgenodigd? Er zijn toch veel meer iconen? Nou, dan gaan we toch veel meer iconen spreken, toch?

Interviewer
Ja, nou, dat gaat natuurlijk. Wie? Noem eens iemand? Wie is voor jou een molenicoon?

Johan Ottevanger
Mark Ravesloot. Maar dat gaat weer direct een beetje vriendjespolitiek. Dat is zo. Een molenicoon vind ik Ruud Baks van de Hoogmadese wip. Dat vind ik ook. Kees de Haas. Die maalt nog... En, ja, Kees de Haas vind ik er één. Ik ga even door. Johan Slingerland van Aarlanderveen. Van de beroepsviergang. Driegang met de onderbemaling. Dan gaan we even de andere kant uit. Ik ga even door. Ik vind Alex Perk ook een icoon. Die is altijd molenmaker geweest in de Alblasserwaard. En die draait nog met de Westmolen in Langerak. Ja, Langerakse Wip. Mooie molen, prachtig. En dan heb ik, wat heb ik daar nog meer? Ja, Cock van den Berg van de Kinderdijk. Museum, de ‘kijkmolen’. Dan ga ik eruit.

Interviewer
Oké, de vereniging De Hollandsche Molen, die bepaalt wie daar gesproken wordt.
Maar dit is een mooi lijstje, dus dat nemen we mee. Eén ding, Johan. Je zei net, je bent één met de natuur, want dat was het mooiste aan de molen, toch? Is dat kenmerkend voor Johan Ottevanger, de oud molenaar, de molenaar, de molenliefhebber? Één met de natuur?

Johan Ottevanger
Ja, dat denk ik wel. Genieten, mooi, kijk over die polder.

Interviewer

En welk weer?

Johan Ottevanger
Elk weertype. Elk weer heeft zijn bekoring. Elke dag. Elke keer als ik uit die molen stap, Jan, dan zie ik weer een nieuwe schilderij. Dat meen ik.

Interviewer
Ja.

Johan Ottevanger
Toch prachtig. Elke wolk heeft zijn spel. Ja, het is niet anders.

Interviewer
Dank voor het gesprek.

Johan Ottevanger
Graag gedaan.

Interviewer
Johan Ottevanger. Dankjewel. Molenicoon. En we hebben een lijstje.

Johan Ottevanger
Ja, en hij is in.

Interviewer
Jazeker.